

Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku

Zákon č. 1/2006

o osobách evidovaných Štátnou bezpečnosťou ako spolupracovníci

Synoda Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku majúc na pamäti, že bývalá komunistická diktatúra zbavila ľudí základných slobôd, zaviedla národy strednej Európy do morálneho a hospodárskeho úpadku; neuspokojúc sa s politickou mocou, ale snažiac sa o ovládnutie duší evanjelium a cirkev, ktorá ho zvestovala, považovala za svojho nepriateľa a tých, ktorí radšej poslúchali Boha, než ľudí, bezprávné prenasledovala; v záujme podržania a rozšírenia svojej moci skrývajúc sa za falošné heslo bezpečnosti štátu zriadila utlačajúci aparát, ktorý zastrašovaním alebo sľubovaním prospechu získaval ľudí na to, aby konali proti zákonnej slobode svojej cirkvi;

uznávajúc z evanjelia čerpanú odvahu všetkých tých, ktorí napriek zastrašovaniu a prenasledovaniu verne slúžili Pánovi a nim zvereným;

odpúšťajúc všetkým tým, ktorí zo strachu, z dôvodu zakrývania svojich hriechov alebo získania prospechu sa zaviazali k spolupráci so Štátnou bezpečnosťou, ale očakávajúc od nich odvahu otvorenej a úprimnej reči a pokánia;

nesúdiac osobne nikoho, ponechajúc prezumpciu neviny, ale v záujme čistého uzatvorenia rozdeľujúcej minulosti

schválila nasledujúci zákon:

Základné ustanovenia

§ 1

Osoba, ktorú Štátna bezpečnosť alebo iné bezpečnostné zložky diktatúry (ďalej len: „Štátna bezpečnosť“) evidovala ako spolupracovníka a o ktorej príslušný občiansky súd právoplatne nevyriekol, že dokázateľne nebola spolupracovníkom Štátnej bezpečnosti (ďalej len: „dotknutá osoba“), nemôže zastávať takú funkciu, ktorá spadá pod účinnosť tohto zákona.

§ 2

(1) Za osobu evidovanú ako spolupracovník sa považuje v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 553/2002 Z. z. každá osoba:

- o ktorej Štátna bezpečnosť kedykoľvek v období od 25. februára 1948 do 31. decembra 1989 viedla zväzok v niektorej z kategórií agent, rezident, informátor, tajný spolupracovník, držiteľ prepožičaného bytu alebo držiteľ konšpiračného bytu;
- ktorá kedykoľvek v období od 25. februára 1948 do 31. decembra 1989 bola príslušníkom Štátnej bezpečnosti.

(2) Príslušným občianskym súdom je súd Slovenskej republiky alebo Českej republiky.

(3) Funkcie spadajúce pod účinnosť tohto zákona sú:

- každá taká funkcia, ktorej z úradu prislúcha členstvo v

seniorálnom valnom zhromaždení, okrem duchovenského služobného poverenia;

- každá taká funkcia, ktorej prislúcha členstvo v Synode, vrátane náhradného členstva v Synode;
- každá funkcia zastávaná v takej samostatnej právnickej osobe, ktorú zriadila alebo prevádzkuje Generálna cirkev a ktorej činnosť má generálno-cirkevný charakter;
- členstvo v ktorejkoľvek komisii pri Synode alebo v inom orgáne, ktorý je poverený úlohami generálno-cirkevného charakteru;
- každá taká funkcia, do právomoci ktorej patrí dozor nad hospodárením seniorátu, Generálnej cirkvi alebo nimi zriadených, resp. prevádzkovaných samostatných právnických osôb;
- každá taká funkcia, ktorá je spojená so zastupovaním Generálnej cirkvi v spoločenských, ekumenických alebo medzinárodných organizáciách, resp. inštitúciách, v zastávaní ktorej má právomoc niektorý z orgánov Generálnej cirkvi;
- členstvo vo vedeckej rade, akademickom senáte a v disciplinárnej komisii na Reformovanej teologickej fakulte Univerzity Jánoša Selyeho, takisto funkcia dekana a prodekana fakulty;
- funkcia šéfredaktora a redaktora úradných tlačových orgánov Generálnej cirkvi, respektíve iných tlačových orgánov založených Generálnou cirkvou.

Vyšetrovací zbor Generálnej cirkvi

§ 3

(1) Ustanovenia tohto zákona vykonáva Vyšetrovací zbor Generálnej cirkvi (ďalej len: „Zbor“), s výnimkou ak tento zákon ustanoví inak.

(2) Zbor pozostáva zo šiestich – troch duchovných a troch svetských – členov, a to takých, ktorí už pred 31. decembrom 1989 boli plnoprávnymi členmi cirkvi. Duchovných členov treba voliť z členov cirkvi s kvalifikáciou duchovného, svetských členov zo svetských členov cirkvi voliteľných do funkcie presbytera.

(3) Členom Zboru volí Synodná rada. Členom Zboru nemôže byť člen Predsedníctva synody, ani dotknutá osoba.

(4) V prípade dotknutosti člena Zboru príslušné ustanovenia tohto zákona vykoná Synodná rada.

(5) Poverenie členov Zboru trvá dovtedy, kým je tento zákon v platnosti. Poverenie člena Zboru zanikne:

- abdikáciou, a to v deň prijatia abdikácie Synodnou radou;
- dosiahnutím hornej vekovej hranice, ktorá sa vzťahuje na zastávanie generálno-cirkevných funkcií;
- úmrtím;

- d) zvolením do funkcie, ktorej prislúcha členstvo v Predsedníctve synody, a to v deň, keď výsledky volieb nadobudnú právoplatnosť;
- e) v prípade jeho dotknutosti, a to v deň, keď Synodná rada to berie na vedomie;
- f) právoplatným rozsudkom cirkevného súdu, a to v deň vynesenia rozsudku alebo v deň stanovený v rozsudku.

(6) Ak zanikne poverenie niektorého člena Zboru, Synodná rada na svojom nasledujúcom zasadnutí zvolí nového člena.

(7) Členovia Zboru zložia prísahu pred biskupom a generálnym kurátorom Generálnej cirkvi. Zloženie prísahy je verejné. Text prísahy tvorí prílohu tohto zákona.

(8) Z disciplinárneho hľadiska členovia Zboru spadajú pod pôsobnosť toho istého cirkevného súdu, ako členovia Predsedníctva synody.

§ 4

(1) Zbor z vlastných radov volí svojho duchovného a svetského predsedu a ich zástupcov.

(2) Zbor v súlade s predpismi tohto zákona sám stanoví svoj rokovací a organizačný poriadok.

(3) Zbor je uznášaniaschopný, ak je prítomná viac ako polovica jeho členov. Zbor sa uznáša väčšinou hlasov prítomných členov.

(4) Zbor vo svojej kompetencii koná v mene Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku.

Preskúmanie dotknutosti

§ 5

(1) Zbor dotknutosť alebo nedotknutosť berie na vedomie na základe informácií od Ústavu pamäti národa (ďalej len: „Ústav“), respektíve predloženia právoplatného rozsudku príslušného občianskeho súdu.

(2) Zbor do troch mesiacov od svojho zriadenia vyžiada informácie o dotknutosti každej osoby zastávajúcej funkciu, ktorá spadá pod účinnosť tohto zákona.

(3) V prípade zvolenia alebo vymenovania novej osoby do funkcie, ktorá spadá pod účinnosť tohto zákona, Zbor vyžiada informácie o dotknutosti zvolenej, resp. vymenovanej osoby do jedného mesiaca. V prípade menovania môže príslušný cirkevný orgán aj predbežne požiadať Zbor o konanie ohľadom preskúmania dotknutosti osoby, ktorá má byť vymenovaná.

(4) V prípade volieb v súvislosti s takými funkciami spadajúcimi pod účinnosť tohto zákona, do ktorých funkcionárov volia presbyteriá cirkevných zborov, o dotknutosti kandidátov, ktorí iným predpísaným podmienkam vyhovujú, Zbor vyžiada informácie do jedného mesiaca po doručení ich menoslovu príslušnou volebnou komisiou, ak platné oznámenie nedostal skôr. Dovtedy, kým Zbor nedostane informácie o dotknutosti alebo nedotknutosti všetkých kandidátov, najneskôr však do dvoch mesiacov od doručenia ich menoslovu, kandidáti nemôžu byť pripustení na voľbu.

(5) Ktorákoľvek osoba duchovenského charakteru alebo člen cirkvi voliteľný do presbyterskej funkcie môže požiadať Zbor, aby požiadal Ústav o preskúmanie jeho dotknutosti.

§ 6

(1) Zbor v prípade vyžiadania informácií vzťahujúcich sa na osobu zašle Ústavu jej priezvisko a meno (podľa možnosti spolu s predchádzajúcimi) v materinskom jazyku, ako aj v tvare prepísanom podľa pravidiel slovenského i českého jazyka, ďalej dátum jej narodenia a predchádzajúce bydliská spolu s dátumom. V prípade potreby Zbor môže v záujme presného informovania oznámiť Ústavu aj ďalšie identifikačné údaje.

(2) Preverovaná osoba, ďalej ktorýkoľvek cirkevný orgán, úrad alebo funkcionár je povinný dať k dispozícii Zboru všetky príslušné informácie, ktoré má k dispozícii, ako aj v rámci svojej pôsobnosti spolupracovať so Zborom.

(3) Zbor súčasne s vyžiadanim informácií upovedomuje preverovanú osobu a dáva jej na vedomie, že aké údaje o nej poskytol Ústavu.

§ 7

Postup v prípade dotknutosti

(1) Ak podľa informácií Ústavu je preverovaná osoba dotknutá:

- Zbor ju vymaže z kandidátov na funkciu, ktorá spadá pod účinnosť tohto zákona;
- Zbor konštatuje zaniknutie jej funkcie, ktorá spadá pod účinnosť tohto zákona.

(2) V prípade funkcie, ktorá spadá pod účinnosť tohto zákona a je zastávaná v právnickej osobe, ktorá nie je súčasťou Generálnej cirkvi, ak podľa informácií od Ústavu je preverovaná osoba dotknutá a ustanovenia tohto zákona nie je možné bezprostredne vykonať, na základe výzvy Zboru:

- dotknutá osoba je povinná bezodkladne odstúpiť z funkcie;
- príslušné orgány cirkvi sú povinné bezodkladne konať vo veci prijatia abdikácie, v prípade nutnosti a možnosti vo veci odvolania z funkcie.

(3) Zbor svoje opatrenie spolu s informáciami od Ústavu oznámi:

- preverovanej osobe;
- v prípade kandidáta príslušnej volebnej komisii;
- v prípade osoby zastávajúcej funkciu spadajúcu pod účinnosť tohto zákona orgánu, ktorý je oprávnený prijať abdikáciu; ak takýto orgán chýba, tak orgánu oprávnenému obsadiť funkciu, respektíve nariadiť obsadenie funkcie; v prípade právnickej osoby, ktorá nie je súčasťou Generálnej cirkvi, cirkevnému orgánu, ktorý disponuje kompetenciami;
- Synode.

§ 8

Následok rozsudku príslušného občianskeho súdu

Ak príslušný občiansky súd v právoplatnom rozsudku vyriekne, že preverovaná osoba dokázateľne nespocovala so Štátnou bezpečnosťou, Zbor nedotknutosť preverovanej osoby berie na vedomie, o čom upovedomí preverovanú osobu. Nedotknutosť na základe rozsudku príslušného občianskeho súdu sa nemôže brať na vedomie, ak rozsudok konštatuje, že spolupráca preverovanej osoby so Štátnou bezpečnosťou nie je dokázateľná.

§ 9
Disciplinárne priestupky

- Za disciplinárny priestupok sa považuje:
- a) zavádzanie Zboru;
 - b) zanedbanie alebo odopretie spolupráce so Zborom;
 - c) nevykonanie ustanovení tohto zákona alebo rozhodnutia Zboru.

§ 10
Účinnosť zákona

- (1) Tento zákon nadobúda účinnosť 15. apríla 2006.
- (2) Tento zákon je účinný do 14. apríla 2016.

**Zákon bol schválený na 9. zasadnutí VII. Synody Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku,
dňa 4. marca 2006, v Rimavskej Sobote.**

Géza Kocsis v. r.
zastupujúci svetský predseda Synody

Géza Erdélyi v. r.
biskup

Príloha zákona č. 1/2006:

Prísaha členov Zboru

Ja prisahám na Boha živého, ktorý je Otec, Syn a Duch Svätý, plná svätá Trojica, jeden večný a pravý Boh, že úrad, na ktorý som bol splnomocnený v zmysle zákona o osobách evidovaných Štátnou bezpečnosťou ako spolupracovníci, budem zastávať bez zreteľa na akýkoľvek záujem, ktorý protirečí zákonu, bez zaujatosti, v súlade s ustanoveniami zákona. Tak mi Pán Boh pomáhaj!